

**Ypatingos valstybinės svarbos projekto Geležinkelių jungties „Rail Baltica“ plėtra
įgyvendinimo ataskaita**

Projekto pavadinimas: Geležinkelių jungties „Rail Baltica“ plėtra			
Atsakinga ministerija: Susisiekimo ministerija			
Projekto vykdytojas: AB „Lietuvos geležinkelių infrastruktūra“			
Projekto koordinatorius: Bendra Estijos, Latvijos, Lietuvos įmonė RB Rail AS			
<p>Projekto tikslas: Projekto „Rail Baltica“ tikslas – interoperabilios Šiaurės–Pietų geležinkelių transporto ašies plėtra, sujungiant Baltijos valstybes su Lenkija ir per ją ir su likusiu Europos Sąjungos geležinkelių transporto tinklu.</p> <p>Tikslai, kuriuos tikimasi pasiekti įgyvendinus visą projektą „Rail Baltica“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pagerinti susisiekimą tarp Europos Sąjungos ir Baltijos šalių per Varšuvą, nuosekliai didinti žmonių ir krovinių mobilumą. Modernizuotos geležinkelių linijos leistų vykdyti efektyvų susisiekimą sausuma tarp Baltijos ir Šiaurės Europos šalių; - regioniniu ir nacionaliniu lygiu skatinti ekonominę vystymąsi ir remti ekonomiškai ir darnias tarptautinio transporto paslaugas keleiviams ir krovinių gabenimui, skiriant ypatingą dėmesį geležinkelių infrastruktūros valdytojų efektyvesnei veiklai tarptautiniuose koridoriuose ir suderinamumui su kitomis transporto rūšimis; - racionalizuoti geležinkelių infrastruktūros naudojimą ir pagerinti transporto paslaugų kokybę, sutrumpinant vežimo laiką, padidinant keleivių, krovinių srautą bei traukinių skaičių; - padidinti efektyvumą eksploatuojant liniją po projekto užbaigimo, panaudojant naujo tipo riedmenis su didesne ašine apkrova ir Europos vėžės standartus intermodaliniams pervežimams; - prisidėti prie Europos Sąjungos tikslų įgyvendinimo aplinkos tvarumo srityje; - padidinti saugumą įrengiant skirtingų lygių sankryžas ir įdiegiant modernias signalizacijos bei vaizdo stebėjimo sistemas; - sujungti Kauno intermodalinį terminalą su tiesiama „Rail Baltica“ geležinkelio linija atkarpoje Kaunas–Palemonas. 			
Projekto įgyvendinimo terminai, planiniai / faktiniai (galutinis ir, jeigu yra, etapų – nustatyti Vyriausybės nutarime dėl projekto pripažinimo valstybei svarbiu ir (ar) projekto sutartyje):			
Nr	Projekto gairių vykdymas	Pradžia	Planuojama pabaiga
00	VISUOTINIS RAIL BALTICA PROJEKTAS LIETUVOJE	2009-08-31	2026-12-31
I.	PLANAVIMO ETAPAS	2009-08-31	2023-04-30
1.	Lietuvos ir Lenkijos valstybių siena - Kaunas (Palemonas) ruožas	2016-10-01	2022-07-31
1.1	Galimybių studijų parengimas	2016-10-01	2018-12-19
1.2	Teritorijų planavimo ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų parengimas	2018-08-16	2022-07-31
2.	Kaunas (Palemonas) - Lietuvos ir Latvijos valstybių siena ruožas	2009-08-31	2017-02-01
2.1	Galimybių studijų parengimas	2009-08-31	2011-05-31
2.2	Teritorijų planavimo ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų parengimas	2012-12-01	2017-02-01
3.	Kaunas (Palemonas) - Vilnius ruožas	2014-03-23	2022-01-20
3.1	Galimybių studijų parengimas	2014-03-23	2018-12-07

3.2	Teritorijų planavimo ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų parengimas	2018-08-16	2022-01-20
4.	Nacionalinės svarbos geležinkelio infrastruktūros objektai	2018-08-01	2023-04-30
4.1	Galimybių studijų parengimas	2018-08-01	2020-06-30
4.2	Teritorijų planavimo ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų parengimas	2018-08-16	2023-04-30
II	ŽEMĖS PAĖMIMO VISUOMENĖS POREIKIAMS IR PROJEKTAVIMO ETAPAS	2017-04-24	2023-12-31
5.	Lietuvos ir Lenkijos valstybių siena - Kaunas (Palemonas) ruožas	2022-04-01	2023-12-31
5.1	Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų parengimas ir žemės paėmimas	2022-04-01	2023-12-31
5.2	Geležinkelio linijos statybos techninio projekto parengimas	2022-08-31	2023-12-31
6.	Kaunas (Palemonas) - Lietuvos ir Latvijos valstybių siena ruožas	2017-04-24	2020-10-03
6.1	Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų parengimas ir žemės paėmimas	2017-04-24	2020-09-30
6.2	Geležinkelio linijos statybos techninio projekto parengimas	2017-10-01	2020-10-03
7.	Kaunas (Palemonas) - Vilnius ruožas	2021-09-01	2023-12-31
7.1	Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų parengimas ir žemės paėmimas	2021-09-01	2023-12-31
7.2	Geležinkelio linijos statybos techninio projekto parengimas	2021-09-01	2023-12-31
8	Nacionalinės svarbos geležinkelio infrastruktūros objektai	2021-02-23	2023-12-31
8.1	Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų parengimas ir žemės paėmimas	2021-02-23	2022-08-31
8.2	Geležinkelio linijos statybos techninio projekto parengimas	2022-08-31	2023-12-31
III	STATYBOS, EISMO VALDYMO IR ELEKTRIFIKACIJOS SISTEMŲ ĮRENGIMO ETAPAS	2015-07-24	2025-12-31
9.	Lietuvos ir Lenkijos valstybių siena - Kaunas (Palemonas) ruožas	2015-07-24	2025-12-31
9.1	Geležinkelio linijos statybos darbai palei esamą 1520 mm pločio vėžės geležinkelio liniją (RB1) ruože "Jiesia - Rokai - Palemonas" ir "Kaunas (stotis) - Palemonas"	2015-07-24	2020-10-23
9.2	Geležinkelio linijos statybos darbai	2024-01-02	2025-12-31
9.3	Eismo valdymo ir elektrifikacijos sistemų projektavimas ir įrengimo darbai	2023-06-30	2025-12-31
10.	Kaunas (Palemonas) - Lietuvos ir Latvijos valstybių siena ruožas	2020-02-03	2025-12-31
10.1	Geležinkelio linijos statybos darbai	2020-02-03	2023-12-31
10.2	Eismo valdymo ir elektrifikacijos sistemų projektavimas ir įrengimo darbai	2022-06-30	2025-12-31

IV.	SPRENDIMAS DĖL INFRASTRUKTŪROS VALDYMO MODELIO	2017-07-07	2020-12-31
13.1	Lietuva, Latvija ir Estija priima sprendimą dėl statomos infrastruktūros valdymo	2019-06-01	2020-12-31
13.2	Studijos parengimas	2017-07-07	2019-08-15
13.3	Teisinio susitarimo projektas	2019-04-01	2020-12-31
V.	UŽBAIGTAS VISUOTINIS „RAIL BALTICA“ PROJEKTAS LIETUVOS TERITORIJOJE	2025-11-01	2026-12-31
14.1	Visuotinio „Rail Baltica“ projekto statybos etapo užbaigimas	2025-11-01	2025-12-31
14.2	„Rail Baltica“ geležinkelio infrastruktūros testavimas ir atidavimas eksploatacijai	2026-01-02	2026-12-31

Projekto įgyvendinimo rezultatai ir jų rodikliai, planiniai / faktiniai (galutiniai ir, jeigu yra, etapų – nustatyti Vyriausybės nutarime dėl projekto pripažinimo valstybei svarbiu ir (ar) projekto sutartyje):

Pagrindiniai Rail Baltica geležinkelio duomenys (numatomi):

Trasos ilgis – 870 km: LT – 392 km, LV – 265 km, EE – 213 km;

Linijos charakteristika: 1435 mm pločio vėžės elektrifikuota dvikelė mišraus eismo linija

Maximalus projektavimo greitis keleiviniams traukiniams - 249 km/h, kroviniams - 120 km/h

Maximalus krovinių traukinių ilgis - 1050 metrai

Maksimali ašies apkrova – 25 tonos

Projekto investicijų vertė, planinė / faktinė:

Pagal 2017 m. atliktą kaštų-naudos analizę, skaičiuotina bendra projekto „Rail Baltica“ vertė yra 5,8 mlrd. Eur, Lietuvos dalies – 2,474 mlrd. Eur (1,980 mlrd. Eur (ES 80 proc.) + 0,494 mlrd. Eur (LT 20 proc.)).

2014-2020 m. ES daugiametės finansinės programos periodu Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija iš Europos infrastruktūros tinklų priemonės (toliau - EITP, angl. CEF) iki dabar¹ projekto įgyvendinimui užsitikrino finansavimą veikloms, kurių bendra vertė – 365,9 mln. eurų, iš kurių ES parama - 310,67 mln. Eur.

Ataskaitiniu laikotarpiu projektas „Rail Baltica“ buvo įgyvendinamas pagal 4 pasirašytus dotacijos susitarimus.

Veiklų, kurioms skirtas ES finansavimas, vertė	Skirtas finansavimas EITP	Atlikti mokėjimai (proc. nuo veiklų, kurioms skirtas ES finansavimas, vertė)
365,95 mln. Eur	310,67 mln. Eur	54,6 mln. eur (14,9%)

2019 m. spalio 16 d. paskelbtas kvietimas teikti paraiškas pagal EITP transporto sektoriaus daugiametę programą, kuriuo bus paskirstyta ir 650 mln. Eur Sanglaudos fondo lėšų, perkeltų iš neįgyvendinamų ar nepakankamai sparčiai įgyvendinamų projektų. Pagal šį kvietimą bendra Estijos, Latvijos ir Lietuvos įmonė *RB Rail AS* 2020 m. vasario pabaigoje pateikė dvi projekto *Rail Baltica* paraiškas: studijoms ir techninės dokumentacijos parengimui, ir atskirą – statybos darbams finansuoti. Lietuvos dalis – 328,1 mln. Eur (EITP dalis ~278,9 mln. Eur).

¹ 2019 m. pab. Inicijuotas dotacijos susitarimo Nr INEA/CEF/TRAN/M2014/1046150 projekto Nr. 2014-LT-TMC-0109-M keitimai Nr.1 ir Nr.2, kurių pakeitimai jau yra atspindėti teikiamoje ataskaitoje.

Bendros įmonės „RB Rail“ AS bendrųjų veiklų, kurioms jau užsitikrintas ir paprašytas EITP finansavimas, ir kurios priskirtinos „Rail Baltica“ projekto Lietuvos daliai – 23 mln. eur. (EITP dalis – 19,5 mln. eur).

Bendras likęs Lietuvos dalies finansavimo poreikis iki **2026 metų - 1.757² mlrd Eur.** (iš jų EITP finansavimo dalis, jei išlieka 80% finansavimo intensyvumas - 1.406 m€)

Projekto įgyvendinimo priemonės, planinės / faktinės (kurias projekto vykdytojas sutartimi su ministerija įsipareigojo nustatyti laiku ir apimtimi įvykdyti įgyvendindamas projektą):

Teritorijų planavimo ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų parengimas:

Ruožas „Kaunas – Vilnius“:

2019-12-23 Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, AB „Lietuvos geležinkeliai“ bei jungtinės veiklos sutartimi susivienijusios tarptautinės inžinerinės įmonės UAB „Sweco Lietuva“ ir „DB Engineering & Consulting“ GmbH pasirašė sutartį dėl „Rail Baltica“ geležinkelio linijos Kaunas-Vilnius susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo plano parengimo ir poveikio aplinkai vertinimo paslaugų. Paslaugų sutartis įsigaliojo 2020-01-21, pradėtos teikti paslaugos.

Ruožas „Lenkijos/Lietuvos siena – Kaunas“ ir 1435 mm infrastruktūros priežiūros depai:

2019 m. balandžio – birželio mėn. paskelbti viešieji pirkimai parengti teritorijų planavimo ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentaciją pateiktos kainos viršijo planuotą pirkimo biudžetą, pirkimo procedūros nutrauktos, kartojamos 2020 m.

Žemės paėmimas visuomenės poreikiams:

Ruožas Kaunas-Lietuvos ir Latvijos valstybių siena:

2019 m. baigta sutartis dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams pagrindinei geležinkelio linijai, kompensacijų žemės savininkams ar naudotojams išmokėta už 6 mln. Eur.

Vykdoma Žemės paėmimo visuomenės poreikiams vietinės reikšmės automobilių kelių statybai ir rekonstrukcijai dėl Europinio standarto geležinkelio linijos Kaunas–Lietuvos Ir Latvijos valstybių siena tiesimo Kauno m. sav., Kauno r. sav., Jonavos r. sav., Kėdainių r. sav., Panevėžio r. sav., Pasvalio r. sav. teritorijose projekto parengimo ir įgyvendinimo paslaugų pirkimo - pardavimo sutartis. Visose 5 savivaldybėse žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektas parengtas, išviešintas, suderintas ir patvirtintas. Pradėta žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūra – žemės savininkams ar naudotojams teikiami žemės paėmimo aktai pasirašymui.

Projektavimo dokumentų parengimas:

2019 m. balandžio 3 d. ir 2019 m. birželio 14 d. RB Rail AS pasirašė ruožo nuo Kauno iki Lietuvos–Latvijos valstybių sienos techninio projektavimo sutartis su „IDOM Consulting, Engineering, Architecture“. Parengtos įvadinės ataskaitos, atlikti ar buvo atliekami statybiniai tyrimai, rengtos ir pasirinktos projektinių pasiūlymų alternatyvos, pradėti rengti techniniai projektai.

Projekto įgyvendinimo metu numatomos taikyti įstatymais ir kitais teisės aktais nustatytos konkrečios lengvatos, jų taikymo sąlygos, nustatytos / suteiktos:

Lietuvos Respublikos žemės paėmimo visuomenės poreikiams, įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus, įstatymas taikomas tik ypatingos valstybinės svarbos projektams. Minėto įstatymo nuostatų taikymas būtinas užtikrinti projekto „Rail Baltica“ įgyvendinimą.

Projekto įgyvendinimo eiga (apibendrinamojo pobūdžio informacija):

a) Ruožas nuo Lietuvos–Lenkijos valstybių sienos iki Kauno:

² Atsižvelgiant į pateiktą, bet nepatvirtintą paraišką gauti finansavimą.

- vyksta viešojo pirkimo procedūros geležinkelio linijos Lenkijos ir Lietuvos valstybių siena–Jiesia modernizavimo susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo plano rengimo paslaugoms įsigyti. Pirmą kartą pirkimas paskelbtas 2019 m. birželį, tačiau visi pasiūlymai atmesti dėl per didelių kainų. Pirkimas kartojamas 2020 m. pirmoje pusėje.

b) Trūkstančių europinės vėžės geležinkelio jungčių įrengimas Kauno geležinkelio mazge:

- ruožas Jiesia–Rokai (4,9 km) užbaigtas 2018 m. gruodžio 31 d.;
- ruože Kaunas–Palemonas vyksta 1435 mm geležinkelio linijos tiesimo rangos darbai, iki 2019 m.pab. atlikta 50,5 % proc. darbų. Planuojama rangos darbų pabaiga – 2020 m. spalio – gruodžio mėn.;
- 2019 m. inicijuoti ir 2020 m. pradžioje pasirašyti dotacijos susitarimo pakeitimai, kuriais atsisakyta statybos darbų ruože Rokai–Palemonas; nutrauktas darbų viešasis pirkimas. Nutarta ruožą perprojektuoti siekiant, kad techniniai sprendiniai atitiktų patvirtintas projekto „Rail Baltica“ projektavimo gaires; statybos darbus atlikti ir finansuoti numatoma vėlesniais projekto „Rail Baltica“ įgyvendinimo etapais.

c) Ruožas nuo Kauno iki Lietuvos–Latvijos valstybių sienos:

- beveik baigtos žemės paėmimo visuomenės poreikiams Kauno r., Pasvalio r., Kėdainių r., Jonavos r. ir Panevėžio r. sav. teritorijose procedūros. Nacionalinė žemės tarnyba išdavė visus žemės paėmimo visuomenės poreikiams aktus (1741 vnt.), iš jų pasirašyta 1740 vnt. Žemės savininkams sumokėtos kompensacijos pagal žemės paėmimo aktus už apytiksliai 6 mln. Eur. Valstybės vardu įregistruota sklypų (sklypo dalių) pagal 1740 (99,9 %) aktų;
- rengiantis naujos 1435 mm geležinkelio linijos nuo Kauno link Lietuvos–Latvijos valstybių sienos statybai vykdomos žemės, reikalingos vietinio susisiekimo automobilių keliams ir kitai inžinerinei infrastruktūrai geležinkelio sankasos prieigose sutvarkyti, paėmimo visuomenės poreikiams procedūros. 2019 metų pabaigoje Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos patvirtino visus penkis žemės paėmimo visuomenės poreikiams vietinės reikšmės automobilių kelių statybai ir rekonstrukcijai projektus, Kauno r., Jonavos r., Kėdainių r., Pasvalio r. ir Panevėžio r. savivaldybių teritorijose. Nacionalinė žemės tarnyba išdavė 26 iš prognozuojamų 1650 žemės paėmimo visuomenės poreikiams aktų; iš jų pasirašyti 6;
- vyksta projektavimas ruožuose Kaunas–Ramygala ir Ramygala– Lietuvos ir Latvijos valstybių siena;
- įgyvendinamos 2019 m. gegužės 8-9 d. pasirašytos sutartys: sprogmenimis užterštų teritorijų tyrimai, žvalgomieji archeologiniai tyrimai, detalieji archeologiniai tyrimai.

d) Ruožas Kaunas – Vilnius

- 2018-12-27 priimtas LRV nutarimas dėl projekto „Rail Baltica“ geležinkelio linijos Kaunas–Vilnius susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo plano rengimo pradžios, kuris įsigaliojo 2019-01-16;
- 2019-03-13 Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu Nr. 3-123 patvirtinta projekto „Rail Baltica“ geležinkelio linijos Kaunas–Vilnius susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo plano planavimo darbų programa;
- suinteresuotos institucijos išdavė teritorijų planavimo dokumento rengimo sąlygas;
- 2019-12-23 Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, AB „Lietuvos geležinkeliai“ bei jungtinės veiklos sutartimi susivienijusios tarptautinės inžinerinės įmonės UAB „Sweco Lietuva“ ir „DB Engineering & Consulting“ GmbH pasirašė sutartį dėl „Rail Baltica“ geležinkelio linijos Kaunas-Vilnius susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo plano parengimo ir poveikio aplinkai vertinimo paslaugų. Paslaugų sutartis įsigaliojo 2020-01-21, pradėtos teikti paslaugos.

e) Nacionalinės svarbos geležinkelio infrastruktūros objektai:

- vyksta viešojo pirkimo procedūros geležinkelių infrastruktūros priežiūros depų susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo plano parengimo ir poveikio aplinkai vertinimo paslaugoms įsigyti. Pirmą kartą pirkimas paskelbtas 2019 m. II ketv., tačiau visi pasiūlymai atmesti dėl per didelių kainų. Pirkimas kartojamas 2020 m. pirmoje pusėje.

Siūlymai dėl projekto įgyvendinimo / statuso reikalingumo: Projektui „Rail Baltica“ tikslinga išlaikyti ypatingos valstybinės svarbos projekto statusą, tikslinga siekti didesnio užtikrinimo dėl projekto bendrojo finansavimo iš Valstybės biudžeto ilgametėje perspektyvoje.